

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

Кафедра економіки та публічного управління

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

магістра

на тему «ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ»

ХАІ.601.667пуа.24О.281.196405 ПЗ

Виконав: здобувач 2 курсу групи 667пуа

Спеціальність 281 «Публічне управління та
адміністрування

(код та найменування)

Освітньо-професійна програма:

«Управління та адміністрування регіональних
економічних систем»

(найменування)

Голованчук О.Г.

(прізвище й ініціали здобувача)

Керівник: Ковальчук В.С.

(прізвище й ініціали)

Рецензент: Шведун В.О.

(прізвище й ініціали)

Харків – 2024 рік

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

(повне найменування)

Кафедра економіки та публічного управління

(повне найменування)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(найменування)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(код та найменування)

Освітня програма «Управління та адміністрування регіональних економічних систем»

(найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Вероніка КОВАЛЬЧУК

(підпис)

(ім'я та прізвище)

«07» жовтня 2024 р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Голованчук Олені Геннадіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи

«ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ»

1. Керівник кваліфікаційної роботи Ковальчук Вероніка Геннадіївна, д. н. з
держ. упр, професор, зав. кафедри,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом Університету від «28» жовтня 2024 року №1980-уч

2. Термін подання здобувачем кваліфікаційної роботи 12 грудня 2024

3. Вихідні дані до роботи – матеріали переддипломної практики, чинне
законодавство, наукові статті, статистичні дані та інші джерела

4. Зміст пояснювальної записки: *теоретичні аспекти цифровізації публічного врядування; аналіз сучасного стану рівня цифровізації публічного врядування в Сумській області; рекомендації щодо оптимізації цифрового врядування в умовах трансформаційних змін; висновки.*

5. Перелік ілюстративного матеріалу:

– презентація обсягом 16 слайдів, в якій відображено результати роботи.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Основний	Ковальчук В.Г. професор, завідувач каф. 601	08.10.2024	12.12.2024

Нормоконтроль Ковальчук В.Г. «09» грудня 2024 р.

7. Дата видачі завдання «08» жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ
ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1	Вибір теми, обґрунтування її актуальності і визначення рівня її розробленості; вибір об’єкта, предмета, формулювання мети і завдань дослідження	08.10.2024 – 10.10.2024	виконано
2	Збирання необхідної наукової та статистичної інформації, пошук, вивчення і аналіз літературних та інших джерел за темою дослідження; вибір напрямів дослідження відповідно до поставленої мети	10.10.2024 – 20.12.2024	виконано
3	Аналіз та дослідження зібраних матеріалів, написання перших двох розділів роботи	20.12.2024 – 09.11.2024	виконано
4	Розробка рекомендацій для оптимізації цифрового розвитку публічного врядування	09.11.2024 – 21.11.2024	виконано
5	Оформлення вступу, висновків, переліку посилань та додатків	22.11.2024 – 28.11.2024	виконано
6	Оформлення роботи відповідно до стандартів та проходження нормоконтролю	02.12.2024 – 03.12.2024	виконано
7	Одержання відгуку керівника та рецензії	06.12.2024 – 07.12.2024	виконано
8	Підготовка до передзахисту та передзахист	12.12.2024	виконано
9	Підготовка до захисту	13.12.2024 – 22.12.2024	виконано

Здобувач

(підпис)

Олена ГОЛОВАНЧУК
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел. Загальний обсяг магістерської роботи становить 124 сторінки, в яких 9 рисунків, 12 таблиць, 2 додатки, 68 джерел.

Тема кваліфікаційної роботи «Цифровізація публічного врядування в сучасних умовах»

В розділі 1 було досліджено проблему цифрової трансформації публічного управління, зокрема її актуальність і теоретичні аспекти. Описано, як цифрові технології змінюють публічне врядування, підвищуючи ефективність управлінських процесів через автоматизацію, зменшення адміністративних бар'єрів і покращення прозорості та підзвітності. Окремо розглянуто досвід України, включаючи створення платформи "Дія", а також досвід інших країн у розбудові інклюзивних цифрових екосистем та захисті інформації.

В розділі 2 було проаналізовано сучасний стан рівня цифровізації публічного врядування Сумської області і виявлено, що цифровізація в регіоні знаходиться на етапі активного розвитку, але потребує значного удосконалення для досягнення більш високої ефективності. Аналіз показав, що цифровізація органів влади Сумської області має низький рівень порівняно з іншими регіонами України. У Сумській області вже є довгострокова стратегія щодо інформатизації публічного врядування, яка охоплює всі зазначені напрями.

В розділі 3 було запропоновано такі шляхи вдосконалення цифровізації публічного врядування як підвищення цифрової грамотності населення, кваліфікації держслужбовців у цифровій сфері та використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту в публічному управлінні є інноваційною тенденцією, яка покращує операційну ефективність шляхом автоматизації рутинних процесів, дозволяючи держслужбовцям зосереджуватися на стратегічних завданнях. Інтеграція штучного інтелекту в державне управління модернізує процеси, сприяючи створенню більш ефективного, безпечного та орієнтованого на громадян середовища. У Сумській області можливості використання ШІ включають створення чат-ботів та інструментів ідентифікації, але складніші напрямки, як-от інтеграція в операційні справи, потребують високого рівня цифрових навичок. Воєнні дії ускладнюють впровадження ШІ, змінюючи державні пріоритети, спрямовуючи ресурси на безпеку та відновлення, а також підвищуючи ризики кібератак. У таких умовах важливим є захист даних і кібербезпека. Разом із цим виникає необхідність швидкої обробки великих обсягів інформації для моніторингу безпеки, координації дій та логістики гуманітарної допомоги, що стимулює інтеграцію ШІ в кризове управління. Готовність населення до цифровізації та підтримка місцевих органів влади є важливими чинниками, які сприяють впровадженню нових технологій у публічному врядуванні.

Ключові слова: цифрове суспільство, цифрова трансформація, цифровізація публічного врядування, трансформаційні зміни, штучний інтелект.

ABSTRACT

The qualification work consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a list of sources used. The total volume of the master's thesis is 124 pages, including 9 figures, 12 tables, 2 appendices, 68 sources.

The topic of the qualification work is "Digitalization of public governance in modern conditions"

In section 1, the problem of digital transformation of public governance was investigated, in particular its relevance and theoretical aspects. It is described how digital technologies are changing public governance, increasing the efficiency of management processes through automation, reducing administrative barriers and improving transparency and accountability. The experience of Ukraine, including the creation of the "Diya" platform, as well as the experience of other countries in building inclusive digital ecosystems and information protection, was separately considered.

In section 2, the current state of the level of digitalization of public governance in the Sumy region was analyzed and it was found that digitalization in the region is at the stage of active development, but requires significant improvement to achieve higher efficiency. The analysis showed that the digitalization of the authorities of the Sumy region is at a low level compared to other regions of Ukraine. The Sumy region already has a long-term strategy for the informatization of public governance, which covers all the above areas.

In section 3, the following ways of improving the digitalization of public governance were proposed: increasing the digital literacy of the population, the qualification of civil servants in the digital sphere, and the use of artificial intelligence. The use of artificial intelligence in public administration is an innovative trend that improves operational efficiency by automating routine processes, allowing civil servants to focus on strategic tasks. The integration of artificial intelligence into public administration modernizes processes, contributing to the creation of a more efficient, secure and citizen-oriented environment. In Sumy region, the possibilities of using AI include the creation of chatbots and identification tools, but more complex areas, such as integration into operational affairs, require a high level of digital skills. Military operations complicate the implementation of AI, changing state priorities, directing resources to security and recovery, and increasing the risks of cyberattacks. In such conditions, data protection and cybersecurity are important. At the same time, there is a need to quickly process large volumes of information for security monitoring, coordination of actions and logistics of humanitarian assistance, which stimulates the integration of AI into crisis management. The readiness of the population for digitalization and the support of local authorities are important factors contributing to the introduction of new technologies in public governance.

Keywords: digital society, digital transformation, digitalization of public governance, transformational changes, artificial intelligence.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ.....	11
1.1 Систематизація наукових підходів до поняття «Цифровізація у публічному управлінні».....	11
1.2 Особливості цифровізації в умовах трансформацій в публічній сфері	17
1.3 Вітчизняний та зарубіжний досвід цифровізації публічного врядування	25
2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РІВНЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІВ ВЛАДИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ....	35
2.1 Організаційна структура та сучасний стан органів влади Сумської області.....	35
2.2 Тенденцій щодо змін публічного врядування в цифровій діяльності Сумської області в порівнянні з іншими регіонами України	46
2.3 Проблеми та виклики, що виникають у діяльності регіональних органів влади в умовах трансформацій в публічній сфері.....	54
3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ЦИФРОВОГО ВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН.....	62
3.1 Розробка стратегії вдосконалення цифрового врядування в органах влади Сумської області.....	62
3.2 Підвищення ефективності використання цифрових ресурсів у процесі прийняття управлінських рішень	69
3.3 Оцінювання ефективності впровадженої стратегії в діяльність публічного врядування в умовах трансформаційних змін	74

ВИСНОВКИ.....	83
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ.....	85
ДОДАТКИ.....	94

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

ОВА – обласна військова адміністрація

РВА – районна військова адміністрація

CDTO – Chief Digital Transformation Officer

СЕД – системи електронного документообігу

ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

ТП – територіальний підрозділ

ВРМ – віддалені робочі місця

РКМУ – розпорядження Кабінету Міністрів України

ІІІ – штучний інтелект

OECD або ОЕСР – організація економічного співтовариства та розвитку

ВСТУП

Актуальність цифровізації публічного врядування в сучасних умовах важко переоцінити, адже сучасний світ стикається зі стрімким розвитком технологій, який впливає на всі аспекти суспільного життя. Потреба в оперативному реагуванні на виклики, що виникають через глобалізацію, економічні кризи, пандемії, військові конфлікти та інші фактори є однією з ключових причин щодо розвитку цифровізації в Україні.

Сучасні громадяни звикли до цифрових послуг у приватному секторі й очікують такого ж рівня зручності й доступності від публічних послуг. Електронне урядування (е-урядування) сприяє створенню зручних сервісів для отримання адміністративних послуг, подання документів, голосування та інших форм участі в управлінні.

У контексті інтеграції України до світового співтовариства цифровізація публічного врядування є важливою складовою виконання міжнародних стандартів і зобов'язань. Це включає використання передових технологій для забезпечення кібербезпеки, захисту персональних даних та впровадження інноваційних підходів до управління державою.

Об'єкт дослідження – система публічного врядування, тобто механізми, процеси та інструменти управління державними та муніципальними структурами, з акцентом на її трансформацію внаслідок впровадження цифрових технологій.

Предмет дослідження – процеси цифровізації у публічному врядуванні, зокрема впровадження цифрових технологій, інструментів електронного урядування, диджиталізації управлінських процедур, забезпечення ефективності й доступності публічних послуг.

Мета дослідження – проаналізувати теоретичні засади, практичні аспекти та перспективи цифровізації публічного врядування, виявити тенденції щодо змін в цифровізації органів влади в регіонах України, а також розробити

рекомендації щодо оптимізації цифрових трансформацій у сфері публічного управління в умовах сучасних викликів.

Для реалізації визначеної мети в даній роботі було поставлено наступні завдання:

- дослідження теоретичних основ процесу цифровізації публічного управління та адміністрування;
- аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду в сфері цифровізації публічного врядування;
- виявлення тенденцій щодо змін публічного врядування органів влади Сумської області в порівнянні з розвинутими регіонами України;
- розробка рекомендацій для підвищення ефективності публічного врядування на основі запровадження цифрових інструментів.

Методи дослідження – теоретичним підґрунтям дослідження виступили наукові праці українських та зарубіжних науковців з цифрової трансформації публічного управління та офіційні джерела статистичної інформації щодо рівня цифровізації в Україні. У роботі було використано методи: комплексний, системний, контент-аналізу, аналізу та синтезу, порівняльного узагальнення, статистичні методи.

Інформаційну базу дослідження становлять: нормативно-правові акти України; фахові наукові публікації; аналітичні та статистичні дані Міністерства цифрової трансформації України; дані засобів масової інформації, дані аналітичного центру розвитку регіону щодо опитування мешканців Сумської області, інформація про організаційну структуру Сумської обласної військової адміністрації за 2020-2024рр.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що були розроблені рекомендації щодо оптимізації публічного врядування за рахунок впровадження новітніх цифрових інструментів, які дозволять органам влади Сумського регіону вдосконалити та ефективніше виконувати свої обов'язки перед населенням.